

## Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 12 mars 1936 kl. 1 e. m.

*Andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 4, i anledning av väckt motion om viss ändring av gällande bestämmelser för tullvisitering av fartygsbesättning.*

I en inom andra kammaren väckt och till dess tredje tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 499, har herr *Lindberg* i Stockholm hemställt, att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring av tullstadgans 42 §, att gällande förbud för fartygsbesättning att gå i land från ej invisiterat fartyg upphäves och ersättes med bestämmelse om skyldighet att infinna sig vid för invisitation bestämd tidpunkt.

Ifrågavarande bestämmelse i tullstadgan har följande lydelse: »Har fartyg, som inkommit till tullområdet, anlant till ort därinom, må, intill dess fartyget hunnit där undergå invisitation, personlig förbindelse från eller till fartyget icke utan tulltjänstemans medgivande äga rum i vidare mån än som betingas av offentlig myndighets åtgärder. För upprätthållande av detta förbud svarar fartygets befälhavare.

Utan hinder av förbudet må befälhavaren lämna fartyget, därest han omedelbart anmäler sig hos tulltjänsteman. Resande må ock begiva sig från fartyget, så snart sådan tjänsteman kommit tillstädes.»

I motionen uppges, att det i stor utsträckning inträffat, att lokala tullmyndigheter med stöd av det nämnda stadgandet utfärdat generellt landgångsförbud för besättningar å ej invisiterade fartyg. Motionären påyrkar därför, att det ifrågavarande förbudet skall ersättas med en bestämmelse om skyldighet för fartygsbesättning att vara närvarande vid tidpunkt, som bestämmes för fartygets invisitering.

Beträffande motionärens motivering i övrigt för sitt förslag får utskottet hänvisa till motionen.

### Yttranden.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat yttrande över motionen av *generaltullstyrelsen*. Yttranden över densamma hava vidare avgivits av *Sveriges redareförening* och *Stockholms rederiförening*.

*Generaltullstyrelsen* meddelar i sitt yttrande, att gemensam framställning i det i motionen angivna syftet under år 1935 gjorts till styrelsen av Sveriges fartygsbefälsförening, svenska maskinbefälsförbundet och svenska sjöfolksförbundet. Sedan åtskilliga tullmyndigheter avgivit yttranden i detta ärende behandlades detsamma den 14 januari 1936 av generaltullstyrelsen,

som därvid fann den gjorda framställningen icke böra föranleda vidare åtgärd från styrelsens sida. I sin svarsskrivelse till de nämnda organisationerna anförde styrelsen bland annat följande.

»Ifrågavarande i 42 § tullstadgan meddelade förbud, vartill motsvarighet fanns i äldre tullstadgor, är, såsom av paragrafen framgår, icke ovillkorligt. Avgörandet, huruvida undantag från förbudet bör lämnas, bör ske med hänsyn till omständigheterna i varje särskilt fall. Det sätt, varpå tullpersonalen å de olika tullplatserna utövat nämnda prövningsrätt, har hittills ytterst sällan givit anledning till klagomål hos Generaltullstyrelsen. Därest emellertid framdeles i särskilt fall anmälan hos Styrelsen göres om att besättningsman obehörigen förvägrats gå i land och dylik anmälan befinnes efter verkställd undersökning vara befogad, kommer Styrelsen givetvis att vidtaga åtgärder för vinnande av rättelse.»

I sitt till utskottet avgivna yttrande i anledning av den föreliggande motionen anför vidare generaltullstyrelsen i huvudsak följande.

Styrelsen hade icke den erfarenheten, att tullmyndigheterna tillämpat ifrågavarande bestämmelse i tullstadgan på ett sätt, som icke skulle tillgodose besättningsens berättigade intressen, och såvitt för styrelsen vore känt hade myndigheterna icke på senaste tiden skärpt tillämpningen av dessa bestämmelser. Det syntes ganska sannolikt, att förutberörda framställning åtminstone till viss del föranletts av ett enstaka fall. Enligt styrelsens bestämda mening funnes därför icke fog för ändring av tullstadgan i den i motionen angivna riktningen.

Därest likväl, oavsett denna styrelsens ståndpunkt, fartygsbesättning skulle anses böra tillerkännas sådan rättighet, som avsåges i motionen, borde tullpersonalen erhålla befogenhet att verkställa kroppsvisitation å varje person, som begåve sig i land från icke invisiterat fartyg. Rätt att företaga sådan visitation funnes för närvarande endast under vissa förutsättningar. Vidare vore att taga i betraktande, att tullpersonalen vore ålagd att vaka över efterlevnaden av vissa bestämmelser till förekommande av smittsamma sjukdomars införande i riket.

*Sveriges redareförening* anför i huvudsak följande.

Ifrågavarande förbud vore icke ovillkorligt. Efter tulltjänstemans medgivande ägde sjöman enligt föreskriften rätt att gå i land. Orsaken till motionärens hemställan uppgaves vara, att det i stor utsträckning inträffat, att lokala tullmyndigheter utfärdade generellt landgångsförbud för besättningar å ej invisiterade fartyg. Föreningen hade ej kunnat kontrollera att så varit fallet, då anmälan om landgångstillstånd begärts, men hade till föreningens kännedom uppgifter i sådan riktning ej inkommit.

Föreningen ville icke motsätta sig en rätt för besättningsmännen att gå i land i den omfattning, som sjömanslagens föreskrifter medgäve. Den ifrågavarande bestämmelsen i tullstadgan torde emellertid i första hand hava tillkommit för stävjandet av olovlig varuinförsel. Det förefölle därför föreningens tämligen naturligt, att en generell rätt för sjöman att gå i land utan att först kommunicera med tullen för tillvaratagande av nämnda intressen icke läte sig genomföra, då kontrollen mot smuggling därigenom skulle komma att elimineras. Försåvitt emellertid en uppmjukning av tillämpningen från tulltjänstemännens sida av den nuvarande bestämmelsen vore be-

hövlig, torde detta kunna ske utan författningsändring, exempelvis genom cirkulärmeddelande till tullanstalterna i riket. Föreningen förutsatte dock därvid, att de eventuella åtgärder, som härutinnan kunde komma att vidtagas, icke skulle medföra ökat ansvar för befälhavaren.

Vad anginge det av motionären nämnda alternativet, att redaren skulle åläggas skyldighet att invisitera fartyg så snart sig göra läte, låge det i sakens natur, att, därest ett åläggande i sådant hänseende från myndigheternas sida över huvud skulle kunna ske, en befrielse för fartygen att betala de merkostnader, som genom en invisitation efter den ordinarie tullkontrolltidens utgång åsamkades dessa, på grund därav måste äga rum.

Föreningen kunde sålunda för sin del icke finna den föreslagna författningsändringen vara av behovet påkallad.

*Stockholms rederiförening* anför, att den funne motionens syfte behjärtansvärt och detta särskilt beträffande sjöfolk med anhöriga i orten. Syftet torde emellertid kunna tillgodoses utan författningsändring genom tillkomsten av en ändrad praxis vid de särskilda tullplatserna. Föreningen vore även övertygad, att generaltullstyrelsen vore villig att, om så ej redan skett, lämna tullplatserna direktiv härutinnan. Att för fartygs redare stadga skyldighet att låta invisitera fartyg så snart sig göra läte och sålunda även å annan tid än tullkontrolltid (övertid), vore med hänsyn till det anförda icke erforderligt för tillgodoseende av motionens syfte. En allmän skyldighet härutinnan torde för övrigt få anses mindre lämplig och detta bland annat med hänsyn till kostnaden.

*Utskottet.* Utskottet ansluter sig helt till motionärens uppfattning i fråga om önskvärdheten av att fartygsbesättning vid fartygets besök i hamn beredes tillfälle att i så stor utsträckning som möjligt tillbringa sin fritid i land. I särskilt hög grad gäller detta sjömän, som äro bosatta på orten och där ha familj, men ej heller i övriga fall kan det vara rimligt, att sjömännen efter en kanske långvarig resa utan tvingande skäl förvägras att gå i land i den omfattning sjömanslagen medgiver.

Å andra sidan måste givetvis tillses, att tullmyndigheternas möjligheter att förhindra olovlig varuinförsel icke elimineras eller försvagas. Någon, bortsett från bestämmelserna i sjömanslagen, ovillkorlig rätt för fartygsbesättning att gå i land torde därför icke kunna ifrågasättas.

Enligt utskottets mening torde emellertid båda de ovan anförda synpunkterna kunna tillgodoses inom ramen av gällande föreskrifter. 42 § tullstadgan innebär sålunda endast förbud mot förbindelse med land *utan tulltjänstemans medgivande*. Om denna bestämmelse tillämpas under skäligt hänsynstagande till sjöfolkets berättigade intressen, torde det i föreliggande motion framförda önskemålet få anses vederbörligen tillgodosett.

I vilken utsträckning den ifrågavarande bestämmelsen hittills tillämpats på annat sätt, låter sig icke bedöma med ledning av för utskottet tillgängligt material, men det synes dock utskottet uppenbart, att fall förekommit, då tillämpningen varit sådan, att onödig irritation uppkommit. Med hänsyn till den allmänna inställning till förevarande spörsmål från generaltullstyrelsens sida, som kommit till uttryck i dess ovan återgivna svar på en före-

gående år av vissa befäls- och manskapsorganisationer gjord framställning i frågan, förutsätter emellertid utskottet, att nämnda styrelse skall låta sig angeläget vara att tillse, att de lokala tullmyndigheterna i det avseende, varom här är fråga, städse beakta sjöfolkets legitima intressen. Någon särskild åtgärd i frågan från riksdagens sida torde med hänsyn härtill icke vara av behovet påkallad.

Utskottet hemställer därför,

att förevarande motion icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 12 mars 1936.

På utskottets vägnar:

OLOF ANDERSSON.

---

*Närvarande:* herrar *Andersson* i Malmö, *Hansson* i Vännäsby, *Lindberg* i Stockholm, *Gustafsson* i Lekåsa, *Andersson* i Munkaljungby, *Lind*, *Werner* i Höjen, *Jonsson* i Skedsbygd, *Sundström* och *Malmqvist*.

---